

[Ivar Nørgaard]

Som noget nyt i Lomé IV har miljøet fået et helt afsnit, artikel 33-41, og derved er miljøet udtrykkeligt fremhævet som et egentligt samarbejdsområde på lige fod med f.eks. landbrugs-samarbejdet og udviklingen af fiskeri og handel. De nye miljøartikler indeholder f.eks. bestemmelser om transport af farligt, radioaktivt affald og om forbud mod eksport heraf fra Fællesskaberne til Lomélandene. Jeg anser det for vigtigt, at man her har taget med, hvad i-landene kan forvolde af miljøskader i ulandene, når vi drøfter miljøpolitik, for der har i ulandene været tendens til at fornemme, at vort ønske om at få miljøpolitikken mere ind i ulandsbistanden vil medvirke til at hæmme deres konkurrenceevne over for i-landene.

Alt i alt må det hilses med glæde, at EF-landenes regeringer har kunnet enes om denne nye konvention, som i flere henseender tilgodeser de synspunkter, som de nordiske lande længe har været talsmænd for i udviklingspolitikken.

Jeg skal derfor på Socialdemokratiets vegne anbefale forslaget til folketingsbeslutning til vedtagelse efter hurtig behandling i Markedsudvalget.

Grove (KF):

Vi taler ofte om, at vi skal tale et sprog herinde, der er let at forstå, men prøv at læse overskriften på det, vi behandler i øjeblikket: »For-slag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den fjerde AVS-EØF konvention og slutakt med dertil knyttede protokoller og erklæringer« osv. Ja, jeg kan godt forstå, hvis mange står af, når de har læst den overskrift og egentlig ikke har særlig stor interesse i resten. Det er muligt, det ikke kan forenkles, men det var i hvert fald værdifuldt, hvis det kunne.

Bortset fra det fastlægges nu de overordnede principper og mål for samarbejdet imellem de 12 EF-lande og de 69 lande fra Den Tredje Verden, som vil ratificere dette samarbejde. Det mener jeg er meget vigtigt, og det er et samarbejde, der skal fremme udviklingen i de lande på en selvstændig og – med det moderne ord – bæredygtig måde. Nu er der jo snart ikke et lovforslag, der ikke indeholder ordet bæredygtig, men det er vi da tilfredse med at de gør.

Der er nogle nyskabelser heri, og jeg vil hæfte mig ved 3-4 af dem. Den første nyskabelse, som jeg lægger megen vægt på, og som Det Konservative Folkeparti lægger vægt på, er, at

det er det enkelte menneske, der kommer i centrum. Det sker ved, at strukturudviklingen skal styrkes, og det er der lagt op til skal ske ude i det enkelte land, så der bliver et nærmere samarbejde. Når der så samtidig står, at det enkelte menneske skal i centrum, så mener vi, det er godt.

Derudover er der lagt megen vægt på, at menneskerettighederne skal overholdes. Ja, så får de 69 lande noget at se til, i hvert fald nogle af dem. Men derved pålægges der vel også os her i Folketinget et stort ansvar, når vi for fremtiden skal være med til at vedtage, hvilke lande vi skal give støtte til, for at se på, om de overholder menneskerettighederne. Jeg synes, det er en god ting, at det kommer så stærkt ind.

Det tredje, jeg vil lægge megen vægt på, er miljøet. Der er ingen tvivl om, at man i de fattige lande har stort besvær med miljøproblemerne, og hvis vi ikke fra den rige del hjælper til, bliver det svært for dem at løse det. Vi må erkende, at er der et område, der er globalt, så er det hele miljøproblemet, og derfor synes jeg, det er godt, at det bliver lagt fast her, at både de 12 EF-lande og de 69 lande i fællesskab er enige om, at miljøet skal have en væsentlig placering i det fremtidige samarbejde.

Charlotte Antonsen (V):

For Venstre er det et meget vigtigt element i en langsigtet ulandspolitik, som der her er tale om – det er jo den fjerde aftale mellem nogle meget fattige lande i verden på den ene side og så EF på den anden side – at der er tale om hjælp til selvhjælp. Derfor mener vi i Venstre, at det er afgørende, at der ikke kun er tale om udviklingsbistand, men at der også i Loméaftalen er nogle principper om samhandelspræferencer og om industrielt samarbejde. Vi finder det helt afgørende i ulandsbistanden, at ulandene ved hjælp af den bistand, vi yder dem, efterhånden bliver mere selvhjulpne.

Jeg synes, det er et meget vigtigt led i vores EF-samarbejde, at de rige lande på den måde tager et ansvar ude i verden og hjælper de lande, der har problemer med at klare sig selv. Det er vigtigt, at EF ikke er en isoleret handelsklub for de rige. Vi har i Europa også et ansvar over for de dårligere stillede mennesker i Den Tredje Verden.

Fra Venstres side skal vi anbefale ratifikationen af Lomé IV-aftalen, og jeg vil fremhæve tre punkter, som er vigtige.